

معرفی های گزارشی

• الأجاره

محمد حسن قدیری، چاپ اول، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۷، ۵۶۸ ص، وزیری.

«اجاره» از ابواب مهم فقهی است، مؤلف ارجمند را سالیانی چند در حوزه علمیه قم در سطح دروس عالی خارج به تدریس این بحث فقهی پرداخته و حاصل آن تدریس ها و تأمل ها را در قالب این کتاب عرضه کرده است. مباحث کتاب پس از مقدمه ای که در آن اجاره تعریف شده و شرایط عقد اجاره تبیین گردیده، در هفت فصل سامان یافته است. در فصل اول از شرایط طرفین عقد سخن رفته است و در فصل دوم از شرائط «عوضین» بحث شده است. فصل سوم عهده دار بحث اثبات «عقد لازم» بودن اجاره است. در فصل چهارم اعتبار تسلیم در معارضه و چگونگی آن بررسی شده است.

«عین» در نزد مستأجر حالت امانت دارد و مآلاً احکام امانت بر آن جاری است، این موضوع در فصل پنجم به بحث نهاده شده است و بالاخره در فصل ششم، این مسأله

را نیز با دقت ذکر کرده است.

• القصاص علی ضوء القرآن والسنة

عادل العلوی، چاپ اول، قم، کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی، ۴۷۱+۵۴۲ ص، وزیری.

این کستساب پژوهشی است در بحث «قصاص» و مسائل مرتبط با آن، و تقریری از مباحث خارج فقه آیت الله نجفی مرعشی - اعلی الله مقامه. آن بزرگوار مسائل «قصاص» را بر مبنای کتاب ارجمند «شرایع الاسلام» بحث می کردند. بدین سان این کتاب شرحی است استدلالی و گسترده بر بخش «قصاص» آن کتاب. گستردگی فروع فقهی و توجه به ابعاد مسأله، سلامت تعبیر و روانی نثر از جمله ویژگی های این مجموعه است.

نویسنده تقریرات حضرت آقای علوی، در پانوشت ها منابع احوال و روایات را نشان داده و به گستردگی آرای فقها فریقین را گزارش کرده است. بدین سان «القصاص» کتاب فقهی مقارن است در مسأله قصاص.

• بیع فقه و اصول

• الدر الباهر فی مقتضیات الجواهر

سید جمال الدین دین پرور، چاپ اول، تهران، بنیاد نهج البلاغه، ۱۳۷۶، ۳۹۳ ص، وزیری.

«شرایع الاسلام» از جمله مهم ترین، روشمندترین و مشهورترین آثار فقهی شیعی است که عالمان، ده ها شرح، حاشیه و تعلیق بدان نگاشته اند. «جواهر الکلام» از گسترده ترین و استوارترین شرح های آن است که اکنون مهم ترین مرجع و منبع فقیهان در بحث های اجتهادی و فقهی است و مؤلف در این کتاب «جواهر» را تلخیص کرده است و در این گزیده سازی کوشیده است پس از گزارش بحث و مسأله استوارترین دلیل صاحب جواهر را یاد کند و دلایل مورد مناقشه و گاه استحسانی را گزارش نکند. دو دیگر آنکه در تمام مسائل دیدگاه صاحب جواهر را بیاورد و در تدوین متن جواهر را با عین عبارات حفظ کند. مؤلف اکثر عناوین را از خود کتاب برگرفته و مراجع و منابع روایات و اقوال

مورد کاوش قرار گرفته است که آیا، مستأجر می تواند «عین» اجاره کرده را به عقد اجاره به دیگری وانهد یا نه؟ فصل هفتم ویژه بحث از اجاره زمین است و مسائل متعلق به آن.

• مضاربه در اسلام

محمد حسین ابراهیمی، چاپ دوم، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۷، ۱۶۰ ص، رقیعی.

در این کتاب مؤلف در ضمن نه فصل ابعاد مختلف مضاربه را به بحث نهاده است. در فصل اول از تاریخ مضاربه بحث کرده و فصل دوم نگاهی است کلی به مضاربه و چگونگی آن. بحث های مقدماتی مانند، معنای مضاربه، مضاربه از مسائل اقتصادی است یا حقوقی، قرآن و مضاربه در فصل سوم آمده است. فصل چهارم ویژه بررسی چگونگی قراردادهاست و در فصل پنجم از مضاربه و پیوند آن با شرکت بحث شده است.

مضاربه به عنوان فعالیتی توزیعی و تجاری در فصل ششم به بحث نهاده شده است. ماهیت مضاربه در فصل هفت بحث شده و در فصل هشت از موضوعات متفرقه حقوقی مانند شراکت در مضاربه، مضاربه با غیر مسلمان، ترکیب مضاربه و قرض و ... سخن رفته است. قانون مضاربه در نظام بانکی جمهوری اسلامی ایران و نقد آن موضوع فصل نهم است.

• اذن و آثار حقوقی آن

علیرضا فصیحی زاده، چاپ اول، قم، واحد فقه و حقوق مرکز مطالعات و تحقیقات اسلامی (پژوهشگاه) دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۷، ۲۴۰ ص، وزیری.

مسأله زن و آثار حقوقی آن در حقوق

مدنی، از اهمیت ویژه برخوردار است. گزارش تحلیلی ابعاد مختلف آن از نگاه حقوقی و فقهی و نقشی که زن در حقوق اموال، و مباحث مرتبط با الزامات خارج از قرارداد دارد و نیز نقش آن در حقوق خانواده، مهم و قابل توجه است.

مؤلف پس از تعریف دقیق «اذن» که حقوقدانان بر این باور رفته اند که تعریف دقیقی از آن ارائه نشده است، در ضمن چهاربخش از اذن و ابعاد و آثار حقوقی آن سخن گفته است. در بخش اول و با عنوان کلیات از تعریف اول، ماهیت حقوقی آن، ویژگی های اذن و تقسیمات آن بحث شده است، بخش دوم ویژه بحث از عناصر و ارکان اذن است و در بخش سوم از بی اعتباری اذن و چگونگی آن و نیز ارتفاع اذن سخن رفته است و بخش چهارم ویژه احکام و آثار حقوقی اذن است با بحث هایی مانند: اذن در معاملات، اذن در اعمال حقوقی، نقش اذن در رفع ضمان و ...

بین فلسفه و کلام

• توسل در نگاه قرآن و حدیث

عباس شهیدی، چاپ اول، قم، انتشارات پارسایان، ۱۳۷۷، ۱۸۵ ص، رقیعی.

این کتاب بحثی است کوتاه درباره توسل و چگونگی آن. در بخش اول از توسل سخن رفته است و در بخش دوم از آثار آن. در بخش سوم لزوم تجلیل از امامان(ع) و راه های پاسداشت شخصیت آن بزرگواران گزارش شده است و در بحث های بعدی کتاب، ارزش رثاء و مرثیه سرایی بر امامان(ع) و نیز شیوه های عزاداری تبیین شده است.

• رسالات اسلامی

السید عادل العلوی، چاپ اول، قم، المؤسسة الإسلامية العامه للتبلیغ والارشاد، ۴۶۴+ ... ص، وزیری.

«رسالات اسلامی» با عنوان فرعی «دروس الیقین فی معرفه اصول الدین» در چهار مجلد مجموعه ای است از بحث های گونه گونه در ابعاد مختلف فرهنگ اسلامی. جلد اول یکسره به اصول اعتقادات و بحث از توحید نبوت و معاد و نیز امامت در پرتو آیات و روایات پرداخته است. مباحث در ضمن درس های متعددی ارائه شده است و در پایان درس ها برای خودآزمایی خواننده سؤال هایی طرح شده است. جلد دوم ویژه مباحث فقهی استدلالی است و بحث هایی درباره طهارت کفار و اهل کتاب که بحثی است مفصل و نتیجه آن «طهارت اهل کتاب» «التقیه فی رحاب العلمیه» بحثی است کوتاه درباره تقیه از دیدگاه امام خمینی و شیخ انصاری-ره. و آنگاه بحثی است درازدامن درباره تقیه با عنوان «التقیه بین الأعلام» که موضوع را در پرتو آیات و روایات و از دیدگاه فقها اسلام بررسی کرده است. مجلد سوم ویژه اخلاق اسلامی است که در بخش اول آن از اخلاق علمی و آداب تعلیم و تعلم بحث شده است و در بخش دوم آن از ویژگی های رهبر اسلامی سخن رفته است. رساله سوم در این مجموعه عمدتاً تبیین اخلاق پزشکی است و در آخرین بخش، مؤلف از نقش اخلاق اسلامی و به تعبیر وی «محمدی» در پیشبرد تبلیغ دین سخن گفته است. در بخش چهارم سخن از توبه است و بازگشت به سوی حق و نقش آن در زندگی انسان و ابعاد آن در فرهنگ

تفسیر قرآن و حدیث

• چاره رنج

یوسف غلامی، چاپ اول، قم، انتشارات وثوق، ۱۳۷۷، ۶۰ ص، پالتویی.

مجموعه ای است از چهل روایت با ترجمه ای روان درباره رنج ها و دشواری های زندگی و چگونگی چیره گشتن بر آنها. در شماره ۳ نوشته شده است: «شیخ طوسی در کتاب «عدة الداعی» چنین نقل می کند. « روشن است که «عدة الداعی» از آن ابن فهد حلی است و نه شیخ طوسی!

• تفسیر روحانی

محمدعلی لسانی فشارکی، چاپ اول، تهران، مؤسسه چاپ و نشر عروج، ۱۳۷۶، ۳۰۸ ص، وزیری.

«تفسیر القرآن الکریم» از آثار عظیم مرحوم آیت الله حاج سید مصطفی خمینی است. سوگمندان این تفسیر ناتمام مانده است. آنچه از آن برجای مانده است (از آغاز تا آیه سوره بقره) نشانگر گستردگی آگاهی های آن بزرگوار در ابعاد مختلف فرهنگ اسلامی است. این تفسیر اگر سامان می یافت، بی گمان در صدر آثار مکتوب مرتبط با قرآن کریم قرار می گرفت. نگاه آن شهید به قرآن نگاهی است جامع و آیات الهی را از ابعاد مختلف به بحث نهاده است. آقای لسانی در این نوشته ارجمند کوشیده است تا ابعاد مختلف تفسیر را بنمایاند. وی کتاب را در چهار بخش سامان داده است در بخش اول، قرآن شناسی مفسر را تبیین کرده است و در فصل دوم از دیدگاه های مفسر در علوم قرآن سخن گفته است. بخش سوم ویژه گزارش تحلیلی مبانی روش شناختی مفسر است، و بالاخره در بخش چهارم ذیل عنوان «گلچینی از

قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی،

۱۴۱۹، ۵۸۴ ص، وزیری.

کتاب «تجريد العقائد» محقق توسی از جمله آثار ارجمند کلامی و از نگاهشته های مختصر و استوار کلام شیعی است. عالمان و متکلمان بسیاری به آن شرح نوشته اند و یا بر مطالب آن حاشیه و تعلیقه نگاهشته اند. علاءالدین علی بن محمد قوشجی، نیز بدان شرحی نگاهشته که در بنان و بیان عالمان به شرح قوشجی شهره است. فقیه و متکلم بلند پایه شیعی، محقق اردبیلی این شرح را تدریس می کرده و در ضمن تدریس برخی از مطالب آن را نقد و بررسی و تزیین می کرده است. وی این تأمل ها و حاشیه ها را گردآورده و این کتاب را سامان داده است. محقق کتاب را بر اساس پنج نسخه مقابله و تصحیح کرده و در پانوشته ها اختلاف نسخه های مهم و منابع و مصادر نقل ها و اقوال را آورده است. تحقیق کتاب به سال ۱۴۱۸ تحقیق برگزیده دانشجویی شناخته شد و به سال ۱۴۱۷ جایزه کتاب سال را از آن خود ساخت.

• شرح مصطلحات فلسفی

علی شیروانی، چاپ دوم، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۷، ۱۹۲ ص، وزیری.

در این کتاب مصطلحات فلسفی بر اساس حروف تنظیم شده و بر پایه دو اثر ارجمند علامه طباطبایی نهیایة الحکمه و بدایة الحکمه شرح شده است. مؤلف کوشیده است در حد امکان مطالب را ساده و روان بیان کند. تا نوآموزان فلسفه و معارف اسلامی را نیز سودمند افتد.

اسلامی و نیز دعاهایی برای زمزمه انسان مؤمن با خداوند و ...

• المظاهر الالهيه

صدرالدين الشيرازي؛ تحقيق: السيد جلال الدين الآشتياني، چاپ دوم، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۷، ۱۹۸ ص، وزیری.

این کتاب از جمله آثار سودمند و مختصر صدر المتألهین است که به منظور بیان قسمتی از علوم حقیقی و معارف الهی به قلم آمده است. مؤلف آن را در شش مقصد سامان داده است و در ضمن آن از معرفت حق اول و صفات اسماء الهی، شناسایی انبیا و اولیا چگونگی تعلیم عمارت منازل و مراحل آخرت و ... سخن گفته است. مرحوم استاد علی اکبر فیاض نوشته اند «المظاهر الالهيه» یکی از نوشته های ملاحظه است که در قالبی کوچک، تمام، رؤوس مسائل فلسفی مندرج در کتاب های بزرگ و متوسط را به گونه ای فشرده و اجمالی در آن درج کرده است و در حقیقت پله ای برای صعود به ذروه بلندتر فلسفه پیش پای طالب مبتدی گذاشته است.

متن کتاب را فیلسوف بزرگ معاصر حضرت سید جلال الدین آشتیانی حدود نیم قرن قبل تصحیح کرده بوده اند، با مقدمه ای درازدامن در شناسایی آثار مؤلف و برخی از آرای او. تعلیقات استاد بر کتاب نیز بسی سودمند است. اکنون چاپ دوم آن را در پیش داریم با تنقیح و حروفزنی جدید.

• الحاشیه علی الهیات الشرح الجدید للتجريد
مولی احمد الأردبیلی؛ تحقیق: احمد عابدی، چاپ دوم، قم، مرکز انتشارات

مباحث تفسیری» بحث‌های موضوعی از تفسیر یاد شده را برگزیده و گزارش کرده است. مؤلف محقق بخوبی توانسته است ابعاد این تفسیر را بنمایاند و در ضمن بحث‌های مختلف آرای مؤلف شهید و کم نظیر این تفسیر را گزارش کند.

• العجائب فی بیان الأسباب

ابن حجر عسقلانی؛ تحقیق: عبدالکریم محمد الأنیس، چاپ اول، ریاض، دار ابن جوزی، ۱۴۱۸، ۱۳۱۵، ص،
وزیری.

ابن حجر عسقلانی از محدثان و مؤلفان و رجالیان سختکوش قرن نهم است، با کارنامه‌ای بس پربرگ و پر بار. این کتاب وی گزارشی از روایات اسباب نزول آیات قرآن کریم است و قطعاً در میان آثار مشابه از لونی دیگر. آنچه اکنون از این کتاب در اختیار است تا آیه ۷۸ سوره نساء است و این که آیا ابن حجر تمام کتاب را نگاشته است یا نه، روشن نیست. کتاب ابن حجر چه به لحاظ کمی و چه به لحاظ کیفی بسی برتر از آثار همگون خود است؛ به مثل در سوره بقره واحد ۸۱ روایت، سیوطی ۸۴ روایت و ابن حجر ۱۷۶ روایت گزارش کرده‌اند. ابن حجر تمام روایات را به لحاظ سند و گاه محتوای نقد و بررسی کرده است. محقق کتاب در مقدمه‌ای دراز دامن و سودمند از مؤلف کتاب اهمیت آن و آثار نگاشته شده در این موضوع به تفصیل سخن گفته است.

کتاب ابن حجر برای اولین و براساس تنها نسخه موجود آن تحقیق و تصحیح شده است.

• الناسخ والمنسوخ فی القرآن العزیز

ابی عبید القاسم بن سلام هروی، چاپ دوم، ریاض، مکتبه الرشد، ۱۴۱۸، ۴۱۲، ص، وزیری.

ناسخ و منسوخ از موضوعات علوم

قصرانی و از کهن‌ترین دلمشغولی‌های مؤلفان و مفسران قرآن بوده است. کتاب ابی عبید در آغازین سال‌ها که در قرن سوم به قلم آمده است، از دیرینه‌ترین این آثار است. محقق کتاب را براساس تنها نسخه‌ای تحقیق و تصحیح کرده است و در مقدمه‌ای مفصل از روزگار هروی و وضع فرهنگ آن روزگار زندگی، آثار و اندیشه‌های هروی و اهمیت کتاب سخن گفته است. و در پانوشت‌ها افزون بر اینکه احادیث را با نقل‌های دیگر نیز سنجیده، توضیح بسیار سودمند برای روشنگر کتاب و اعلام نگاشته است.

• مسندنویسی در تاریخ حدیث

سید کاظم طباطبائی، چاپ اول، قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۷، ۵۵۱، ص، وزیری.

در تدوین حدیث مسندنگاری بویژه در تاریخ تدوین حدیث اهل سنت از گستره شایان توجهی برخوردار است. مؤلف در این کتاب در ضمن ده بخش به بازشناسی و تحلیل این جریان پرداخته است. مفهوم مسند، با توجه به معانی لغوی، اصطلاحی و شیوه‌های تدوین مسندها در بخش اول گزارش شده است. در بخش دوم سیر مسندنگاری در تاریخ تدوین حدیث پی‌گیری شده است با شناساندن شماری از مسندها. آشنایی با مسندهایی که به راویان خود منسوبند، شیعه و مسندنویسی، مسندالأمم زیدیا المجموع الفقهی الحدیثی، مسند حمیدی، مسند احمد بن حنبل، درباره مسندهای ابوحنیفه، درباره چند مسند دیگر، عناوین فصول این کتاب هستند. پایان بخش کتاب فهرست‌های فنی آن است.

• بیخ اخلاق و تعلیم و تربیت

• اهداف تربیت از دیدگاه اسلام

جمعی از نویسندگان، چاپ اول، تهران، سمت، ۱۳۷۶، ۲۱۰، ص، وزیری.

این کتاب برای تدریس در دوره کارشناسی در دانشگاه و برای درس‌های «تعلیم و تربیت اسلامی» و «اخلاق و تربیت» تدوین شده است. مؤلفان در دو بخش کلی و در ضمن فصول متعدد در این جلد به اهداف تربیت از دیدگاه اسلام پرداخته‌اند. مفهوم هدف و مبنای تعیین آن طبقه‌بندی اهداف تعلیم و تربیت، هدف‌گذاری و ویژگی‌های آن اهداف تربیتی اسلام در خصوص ارتباطشان با خدا اهداف تربیتی اسلام در خصوص ارتباط انسان با خدا ابعاد مختص انسان اهداف تربیتی اسلام در ارتباط انسان با دیگران، از جمله عناوین فصل‌های کتاب است.

• بیخ تاریخ و شرح حال

• فراماسونری و جمعیت‌های سری در ایران

ابراهیم صادقی‌نیا، چاپ اول، تهران، انتشارات هیرمند، ۱۳۷۷، ۱۲۶، ص، رقی.

پژوهشی است کوتاه درباره فراماسونری و چگونگی شکل‌گیری آن در ایران و معرفی اهم «لژه‌های فراماسونری در ایران». مؤلف در پیشگفتاری کوتاه از اهمیت بحث سخن گفته است و آنگاه «فری ماسون» را تعریف کرده و سپس فراماسون‌های قدیمی ایران را معرفی کرده است و بالاخره بخش عمده کتاب به شناسایی لژه‌های فراماسونری در ایران اختصاص یافته است.

• التفتحة العتبره فی انساب خیر البریه

محمد کاظم یمانی موسوی؛ تحقیق: سید مهدی رجایی، چاپ اول، قم، کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی، ۱۴۱۹، ۳۰۰ص، وزیری.

این کتاب از جمله آثار خوب تبارشناسی است که مؤلف فرزندان امامان (ع) و نوادگان آنها را گزارش کرده است. این گزارش با یادکرد فرزندان امام موسی بن جعفر (ع) آغاز می شود. مؤلف بر اساس اظهار نظر تبارشناس بزرگ شیعی حضرت آیت الله مرعشی نجفی زیدی مذهب است. آن بزرگوار در ضمن مقدمه ای از اهمیت کتاب سخن گفته و برخی از کاستی های آن را یاد کرده است. نسخه اولی استنساخ شده مشکلاتی داشته است که پس از آن با نسخه ای مصحح و دارای حواشی تطبیق شده است. محقق کتاب پانوشته هایی بر کتاب افزوده است، ولی کتاب را بدون هیچ مقدمه ای در چگونگی تصحیح و نسخه های کتاب و مؤلف و ... به چاپ سپرده است.

• صحیفه دل

جمعی از دانشمندان، چاپ اول، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، ۱۳۷۷، ۱۷۰ص، وزیری.

خاطراتی است بسیار خواندنی و آموزنده از زندگانی، شخصیت علمی، فقهی، حضرت امام - رضوان الله علیه - ایشار، مبارزات و مواضع بنیادی و استوار امام در مقابل ستم و چگونگی آغاز، تداوم و پیروزی انقلاب و ... این مجموعه را می توان به نوعی از منابع مهم تاریخ انقلاب اسلامی دانست.

• نجوای جیحون

عباس عبیری، چاپ اول، قم، انتشارات پارسیان، ۱۳۷۷، ۱۷۶ص، رقی. گزارشی است از زندگانی، اندیشه و سفرهای ناصر خسرو. در فصل اول از روزگار کودکی، جوانی و کشش های نفسانی و تمایلات جوانی ناصر سخن رفته است. نیز از چگونگی پیوند او با سلجوقیان و فرجام کار دیوانی، بیداری و بازگشت از آنچه تا بدان روزگار بدان مبتلا بود. در فصل دوم و بر پایه آگاهی های سفرنامه ناصر خسرو، سیر و سفر وی گزارش شده است و در فصل سوم از حضور وی در میان فاطمیان سخن رفته است و بالاخره بحثی آمده است درباره اندیشه، مذهب، شیوه زندگی و آثار ناصر خسرو.

• مشایخ الثقات

میرزا غلامرضا عرفانیان یزدی، چاپ سوم، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۷، ۲۶۴ص، وزیری. شیخ طوسی (ره) می گوید محمد بن عمیر، صفوان بن یحیی و احمد بن محمد بزندی، جز از ثقات روایت نمی کنند، بدین سان آنها نیز از ثقاتند. مؤلف در این کتاب کوشیده است تا مشایخ این بزرگواران را که از آنها حدیث نقل کرده اند، گزارش کند و برای این فهرست و گزارش مقدمه ای نوشته اند سودمند درباره ثقات یاد شده و چگونگی معنا و حد و حدود سخن شیخ - علیه الرحمه - در باب رجال و ...

• فروغ ابدیت

جعفر سبحانی، چاپ چهاردهم، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۷، ۵۳۶+۵۶۰ص، وزیری. این کتاب ابتدا به گونه مقالات پی در پی

در مجله مکتب اسلام نشر یافت و آنگاه پس از بازنگری و بازنگاری شکل کتاب به خود گرفت. فروغ ابدیت در دو جلد و ۶۵ فصل نگاشته است گسترده، سودمند و کارآمد به زندگانی رسول الله (ص) و چگونگی شکل گیری اسلام و گزینش و نشر آن. بحث هایی چون «معراج سفیران پیامبر و نزول قرآن» نیز با دقت در صفحات کتاب طرح شده است. از جمله اولین آثاری که بنیادهای سست «افسانه غرائق» را بر نمود، فروغ ابدیت است. فروغ ابدیت از جایگاه بس ارجمندی در مجموعه آثار مکتوب مرتبط با پیامبر برخوردار است که اینک چاپ چهاردهم آن را در پیش روی داریم.

• غروی اصفهانی نابغه نجف

محمد صحتی سردودی، چاپ اول، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۷، ۱۶۰ص، رقی. این کتاب گزارشی است از زندگانی، شخصیت، اندیشه و آثار فقیه، اصولی فیلسوف و متفکر بزرگ شیعی آیت الله حاج شیخ محمد حسین غروی اصفهانی. کتاب در شش فصل سامان یافته است. در فصل اول از نیاکان او، تولد و دوران کودکی او و چگونگی اشتیاقش به حوزه علوم اسلامی برای تحصیل دانش اسلامی گزارش داده شده است. فصل دوم عهده دار شناساندن استادان آن بزرگوار است و در فصل سوم از آثار مکتوب وی سخن رفته است.

در فصل چهارم شاگردان آن فقیه ارجمند معرفی شدند و در فصل پنجم، سیر و سلوک چهره معنوی، قومی و رفتار انسانی و منش والای آن معلم

بزرگ به تصویر کشیده شده است. فصل ششم دیدگاه‌های عالمانه فقیهان و ... است درباره غروی اصفهانی.

• **محقق شوشتری «قاموس پژوهش»**

محمد صحتی سردودی، چاپ اول، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۷، ۱۴۴ ص، رقیعی.

علامه شیخ محمد تقی شوشتری از عالمان، رجالیان، محدثان، مفسران و فقیهان بزرگ این روزگار است. آن بزرگوار بویژه در دانش رجال بی نظیر بود و کتاب بزرگ او «قاموس الرجال» نیز چنان که عالمان بزرگ گفته‌اند، عدیم النظیر است. نویسنده در این کتاب در ضمن پنج فصل شرح حال، آثار و مآثر زندگانی این مرد بزرگ را گزارش کرده است. نیاکان شیخ، تولد و رشد و دوران کودکی هجرت به نجف، استادان و مشایخ اجازه شیخ، آثار ارجمند و عالمانه آن بزرگوار از جمله مطالبی است که در صفحات کتاب آمده است.

• **جلوه‌های رفتاری حضرت زهرا-س-**

عذرا انصاری، چاپ هفتم، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۷، ۱۶۸ ص، رقیعی.

کتاب گزارش‌کننده جلوه‌های رفتاری بانوی اطهر فاطمه زهرا-س- است. چگونگی رفتار حضرت زهرا(س) با همسر، فرزندان، پدر و مردم در فصول مختلف کتاب گزارش شده است و در ضمن آن چگونگی میلاد نور، گزارشی از پیوند آن حضرت با مولی(ع) و ... آمده است.

• **سپهسالار عشق**

احمد لقمانی، چاپ اول، قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۶، ۱۶۰ ص، رقیعی.

در این کتاب و در ضمن شش فصل

زندگانی، شخصیت، جهاد ابوالفضل العباس(س) گزارش شده است. در فصل دوم ولادت و روزگار خردسالی قهرمان بی بدیل کربلا گزارش شده است، با یادکردی از القاب آن بزرگوار.

در فصل دوم سخن از آغاز نهضت حسین بن علی(ع) است و همراهی و همگامی عباس بن علی با امام و برادر. در فصل سوم از جایگاه والای ابوالفضل در صحنه کربلا و نقش ارجمند آن بزرگوار در صحرای تفتیده نینوا در برابر درنده‌خویان فضیلت کش بحث شده است. فضایل «ابوالفضل» در فصل چهارم آمده است، با یادکردی از فرزندان وی. شخصیت ابوالفضل در آینه کلام معصومان(ع) در فصل پنجم گزارش شده است و فصل ششم ویژه رشای آن بزرگوار و یادای از مرثیه‌سرایان بویژه مادر بزرگوارش ام‌البین(س) است.

• **زخم، پروانه، دیدار**

سید ابوالقاسم حسینی، چاپ اول، قم، معاونت فرهنگی، اجتماعی، هنری بنیاد جانبازان انقلاب اسلامی، ۱۳۷۷، ۲۴۳ ص، رقیعی.

بیست و دو قطعه ادبی در تصویر حال و هوای کربلا و یاران اباعبدالله الحسین(ع)، این کتاب را سامان می‌دهد. نویسنده کوشیده است با پردازشی ادیبانه چگونگی اندیشه، روش و منش تنی چند از یاران امام(ع) را بنمایاند. حرّ بن یزید ریاحی، مسلم بن عوسجه، عمر بن خالد اسدی صیداوی، عاص بن ابی شیب، هانی بن عروه و ... از کسانی هستند که در این کتاب بدان پرداخته شده است.

• **خصائص زینیه**

سید نورالدین جزائری؛ تحقیق: ناصر باقری بیدهندی، چاپ اول، قم،

انتشارات مسجد مقدس جمکران، ۱۳۷۷، ۳۴۷ ص، وزیری.

در این کتاب ویژگی‌های شخصیت پیام‌آور خون شهیدان و حماسه سرای قیام خونین کربلا زینب کبری(س) براساس روایات، گزارش‌های تاریخی و توجه و تدبّر در حادثه کربلا گزارش شده است.

مؤلف پس از مقدمه‌ای که در آن از شرافت و کرامت فرزندان فاطمه(س) سخن گفته است، ویژگی‌های قهرمان کربلا را در ضمن سی‌ونُه عنوان رقم زده است. امینه الهی، راضی بودن به قضاء الهی، محبوبه رسول خدا، نائب مادر و شریک برادر زاهده و عاقله، فصاحت و بلاغت، شجاعت و عبادت، جهاد با نفس، تعیین محافل، مقام خوف، مقام رضا و تسلیم و ... از جمله ویژگی‌هایی هستند که بتفصیل درباره آنها در این کتاب ارجمند بحث شده است.

این کتاب نخستین بار به سال ۱۳۴۱ نشر یافته و مورد توجه عالمان و فقیهان و مبلغان قرار گرفته است. آقای باقری به لحاظ اهمیت کتاب در تصحیح و تعلیق آن کوشیده، منابع و مصادر نقل‌ها و روایات و گزارش‌های تاریخی را نشان داده، و برخی از توضیحات را برای روشن شدن متن بدان افزوده است.

• **شهیدی دیگر**

مؤسسه تنظیم و نشر، چاپ دوم، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(ره)، ۱۳۷۶، ۳۲۰ ص، وزیری.

این کتاب نخست پس از شهادت آیت‌الله حاج سید مصطفی خمینی نشر یافت و در شعله‌ور ساختن انقلاب و رساندن پیام حرکت توفنده مبارزان خارج از کشور شایسته ایفا کرد. کتاب

و منقبت معصومان(ع) سروده شده است و نویسنده آنها را از دیوان ها و آثار شاعران برگزیده و تدوین کرده است. در مقدمه اشعاری در وصف صفات الهی و تضرع به درگاه خداوند آورده است و آنگاه در بخش های چهارده گانه ابتدا گزارشی کوتاه از زندگانی معصومان(ع) ارائه داده، سپس اشعار را گزارش کرده است.

• هدیه خورشید

مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، چاپ اول، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، ۱۳۷۷، ۳۷۶ص، رقیعی.

این کتاب نیز مانند کتاب پیشین و براساس محورهای یادشد، اما برای مخاطبان نوجوانان برگزیده شده است. چنانکه در معرفی کتاب پیشین آوردیم، درونمایه داستان ها را غالباً محورهای پنجگانه یاد شده، شکل می دهد. حضور جوانان و نوجوانان در مبارزه علیه رژیم ستمشاهی بواقع شگفت آور بود و این داستان ها نمونه هایی است از آن همه. داستان هایی مانند بسته عجیب، اولین نقش، من و ... تلاش آنان را در توزیع اعلامیه ها، بیانیه ها و عکس های امام(ره) نشان می دهد و «امام آمد» و «طلوع خورشید» و ... بازگشت امام به وطن و بواقع طلوع خورشید را در آسمان ماتم زده آن روز ایران ترسیم می کند و «گلی گم کرده ام» و «پرواز» و ... نیز سرایش مرثیه جدایی است، جدایی امتی از امام، فرزندان از پدر، و چه غمگنانه و دلسوزانه و آکنده از رنج و اندوه و ...

نهضت امام خمینی و انعکاس آن در حوزه بحث، حال و هوای آن حوزه در آن روزگاران و مواضع مختلف عالمان در برابر امام(ره) و قیام و انقلابش به دست داده است. از این روی می توان این مجموعه را از جمله منابع کارآمد تاریخ انقلاب و حوزه ها دانست.

• حماسه آشنا

واحد ادبیات مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی. چاپ اول، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، ۱۳۷۷، ۲۴۸ص، رقیعی.

واحد ادبیات مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(ره)، کتاب ها، مجله ها و روزنامه های نشر یافته در فاصله ۱۲ بهمن ۵۷ تا پایان سال ۷۲ را کاوریده و داستان هایی را که به گونه ای مرتبط با حضرت امام(ره) بوده است، استخراج کرده و از مجموعه آنها ۲۸ داستان را برای مخاطبان بزرگسال برگزیده و نشر داده است. میزان ارتباط داستان ها با پیشوای بی بدیل امت اسلامی یکسان نیست، اما یکسر به گونه در پیوند با امام و اندیشه ها و جایگاه آن عزیز از دست رفته در ذهن و زبان امت اسلامی است. داستان در محورهای پنجگانه، قبل از انقلاب اسلامی (یک داستان) بحبوحه انقلاب تا پیروزی، زندگانی امام بعد از انقلاب، جنگ تحمیلی و حال و هوایی رحلت امام و بدرود امت با امام به قلم آمده است.

• بوستان ولایت

زینب ایسی محصل، چاپ اول، قم، انتشارات پارسایان (مرکز پخش)، ۱۳۷۷، ۴۶۵ص، وزیری. مجموعه ای است از اشعاری که در مدح

شرح حال کوتاهی دارد از آن شهید در کنار سخنران بسیار مهم و جهت دهنده حضرت امام-رضوان الله علیه- در آن روزگار و بدین مناسبت. اکنون چاپ دوم را پیش روی داریم با اضافاتی در متن و نیز اسنادی که نشان گر مبارزات پی گیری شهید مصطفی خمینی است و نیز تأثیر این کتاب در آن روزگاران. کتاب را می توان یکی از متون و منابع مهم شناخت چگونگی شکل گیری و شکوفایی حرکت های انقلابی در روزگار ستم شاهی است.

• التدوین فی اخبار قرظین

عبدالکریم رافعی، تحقیق: عزیزالله عطاردی، چاپ اول، تهران، نشر عطارد و انجمن مخطوطات ایران، ۱۳۷۷، وزیری.

«التدوین» از آثار مهم تاریخی، جغرافیایی است. محقق ارجمند کتاب را براساس سه نسخه تصحیح کرده است و وعده داده است که بسیاری آبادی ها، اعلام و ... را در تعلیق ها و ذیلی که بدان خواهد نگاشت، روشن کند. پیشتر درباره این کتاب و اهمیت آن در این مجله به تفصیل سخن گفته شده است.

• یادها و یادمانها ۲ جلد

چاپ دوم، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، ۱۳۷۶، ۴۷۴+۴۶۰ص، وزیری.

این کتاب مجموعه ای است از گفتگوها، مصاحبه ها و خاطره گویی ها درباره شخصیت، دانش، منش، رفتار اجتماعی و سیاسی مرحوم آیت الله شهید حاج سید مصطفی خمینی. این گفتگوها افزون بر آنکه به گونه ای گویا و خواندنی شخصیت آن بزرگوار را نمایانده است، گزارش هایی دقیقی نیز از چگونگی روند